

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ**

**ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ "ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА МАСОВОЇ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ"**

**Методичні рекомендації для студентів різних форм навчання
напрямів підготовки: 6.010201 Фізичне виховання і 6.010202 Спорт**

Херсон 2013

Дидактичне забезпечення самостійною роботою студентів з дисципліни "Організація та методика масової фізичної культури": методичні рекомендації для студентів різних форм навчання напрямів підготовки: 6.010201 Фізичне виховання і 6.010202 Спорт

Укладачі:

- Грабовський Ю.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.
- Степанюк С.І. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Рецензенти:

- Андрєєва Р.І. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту
- Шалар О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту

Обговорено на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання
Протокол № 5 від 12 01 2016 р.

Розглянуто на засіданні науково-методичної ради факультету фізичного виховання та спорту
Протокол № 5 від 15 01 2016 р.

Схвалено науково-методичною радою ХДУ
Протокол № 3 від 20. 12. 2012р.

Рекомендовано до друку Вченою радою ХДУ
Протокол № 5 від 24. 12. 2012р.

ВСТУП

Методичні рекомендації до самостійної роботи допоможуть студентам організувати підготовку до занять: навчитися працювати з навчальною літературою, скласти тези, нотатки, план відповіді тощо.

У методичних рекомендаціях наведено:

- загальна характеристика дисципліни;
- теми семінарських занять та питання, що виносяться на обговорення;
- перелік рекомендованої літератури до кожного заняття;
- рекомендації щодо підготовки до семінарських та практичних занять;
- критерії оцінювання студентів на семінарських та практичних заняттях.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу:

Сформувати необхідні знання, уміння і навички організаторської і викладацької діяльності у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи з різним контингентом населення.

Завдання курсу:

- **Теоретичні** – сформувати чітке уявлення про особливості і специфіку організації масової оздоровчої роботи у різних напрямках. Показати їх відмінності від сфери спорту вищих досягнень і фізичного виховання у навчальних закладах; розкрити суть і зміст міжнародного руху „Спорт для всіх” та ознайомлення з практикою, організацією і проведенням масової фізкультурно-спортивної роботи у зарубіжних країнах. Скласти уявлення про основні напрямки і зміст організаторської діяльності по залученню різних груп населення до занять фізичними вправами; дати порівняльну характеристику особливостей проведення фізкультурно-оздоровчої роботи у різних ланках фізкультурного руху: у дошкільних та навчальних закладах, за місцем роботи та проживання населення і в зонах організованого відпочинку в містах і селах.
- **Практичні** – сформувати уміння і навички використання традиційних і нових нетрадиційних засобів фізичної культури, факторів здорового способу життя різних статеві-вікових груп і рівня фізичної підготовки, враховуючи осіб, які мають фізичні недоліки.

Перелік знань та умінь студентів

Студенти знають: характеристику основних напрямків залучення населення до занять фізичною культурою; методику організації фізкультурно-оздоровчих груп; методику організації фізкультурно-масових заходів; методику організації самостійних занять фізичною культурою; методику організації забезпечення масової фізичної культури (фінансового, кадрового, методичного, матеріально-технічного та ін.); методику управлінської діяльності; принципи організаційно-масової роботи з

фізкультурно-оздоровчої діяльності Державного органу виконавчої влади у сфері фізичної культури та спорту, добровільних спортивних товариств; основи організаційно-масової роботи в трудових колективах; основи організаційно-масової роботи у дошкільних та навчальних закладах (школах, СПТУ, коледжах, вузах); основи організаційно-масової роботи за місцем проживання та у зонах відпочинку населення; основи організаційно-масової роботи на спортивних спорудах; стан і проблеми розвитку масової фізичної культури в Україні; досвід організації масової фізкультурно-оздоровчої роботи у зарубіжних країнах; суть соціальної і природно-наукової основи масової фізкультурно-оздоровчої роботи; методику проведення занять оздоровчої спрямованості; методику контролю та самоконтролю оздоровчого ефекту занять;

Студенти вміють:

ефективно використовувати основні положення теорії і методики управління масової фізкультурно-оздоровчої роботи; організовувати діяльність фізкультурно-оздоровчих груп; здійснювати організацію фізкультурно-масових заходів; здійснювати організацію роботи серед тих, хто самостійно займається фізичною культурою; використовувати організаторські здібності при проведенні нарад і засідань; враховувати особливості організації масової фізкультурно-оздоровчої роботи у трудових колективах і навчальних закладах, у зонах відпочинку, за місцем проживання населення, на спортивних спорудах; проводити фізкультурні заняття оздоровчої спрямованості.

Міждисциплінарні зв'язки

При викладанні курсу використовуються знання студентів з дисциплін:

- "Історія фізичної культури": основні аспекти розвитку фізичної культури і спорту на Україні;
- цикл дисциплін професійного спрямування: особливості організації та проведення змагань;
- "Теорія та методика фізичного виховання": організаційні форми та методи фізкультурно-спортивної роботи;
- "Основи спортивного тренування": форми та методи спортивного тренування.

Зміст дисципліни

Дисципліна „Організація масової фізичної культури” зорієнтована на підготовку спеціалістів до організаційно-управлінської та педагогічної діяльності у сфері масової фізичної культури.

В процесі опанування курсом „Організація масової фізичної культури” здійснюється вивчення загальної структури фізкультурного руху і керівництва ним, вивчення форм роботи державних і громадських фізкультурних організацій; ознайомлення з системою фізкультурних кадрів і планування фізкультурної роботи; організація контролю обліку і звітності по фізичній культурі і спорту; опанування формами та методами організації та проведення різних масових фізкультурних заходів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ ФІЗКУЛЬТУРНОГО РУХУ

Тема 1. Закон України „Про фізичну культуру і спорт“.

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Завдання фізичної культури і спорту України.
2. Законодавство про фізичну культуру і спорт.
3. Сфери та основні напрямки впровадження фізичної культури і спорту.
4. Професійна діяльність у спорті.
5. Фінансове забезпечення фізичної культури і спорту.
6. Матеріально-технічне забезпечення фізичної культури і спорту.
7. Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту.
8. Самоврядування у сфері фізичної культури і спорту

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Аргументуйте необхідність розвитку фізичної культури і спорту.

Завдання 2. Розкрийте спрямованість, мету та завдання фізичної культури і спорту.

Завдання 3. Охарактеризуйте основні сфери і напрями розвитку спорту в Україні.

Завдання 4. Наведіть приклади професійної діяльності у спорті.

Завдання 5. Визначити складові фінансового та матеріально-технічного забезпечення фізичної культури і спорту.

Завдання 5. Охарактеризуйте громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування.

Завдання 6. Окресліть важливість матеріально-технічного забезпечення для розвитку масової фізичної культури і спорту.

Завдання 7. Визначте роль спортивної медицини у розвитку масової фізичної культури і спорту.

Додаткова література з теми

1. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою: навч. Посібник для фізкультурних вузів /О.М. Жданова. – Львів. – 1996. – 127с.
3. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К.: 1994. – 22 с.

Тема 2. Основні поняття та завдання дисципліни „Організація і методика масової фізичної культури”. Організаційні основи системи фізкультурного руху в Україні.

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Роль і значення масової фізичної культури.
2. Соціальне значення масового спорту, його мета та завдання.

3. Масова фізична культура і спорт як вагомий фактор збереження і зміцнення здоров'я.
4. Місце масового спорту серед основних напрямів розвитку спорту в Україні.
5. Загальне і відмінності дитячо-юнацького та резервного спорту.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

- Завдання 1.** Аргументуйте необхідність розвитку масового спорту.
- Завдання 2.** Розкрийте спрямованість, мету та завдання масового спорту.
- Завдання 3.** Охарактеризуйте основні напрями розвитку спорту в Україні.
- Завдання 4.** Окресліть способи профілактики і збереження здоров'я.
- Завдання 5.** Висвітліть методи діагностики здоров'я людини.
- Завдання 6.** Охарактеризуйте основні компоненти організаційних основ розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Додаткова література з теми

1. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология / Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова. – К. : Здоров'я, 1998. – 215 с.
2. Войтова В. Заняття фізичною культурою – важливий аспект здорового способу життя / В. Войтова // Матеріали міжнар. практ. конф. “Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України”. – Тернопіль, 2004. – С. 274 – 275.
3. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
4. Грушко В.С. Основи здорового способу життя для всіх і кожного (навчальний посібник з курсу “Валеологія”) / В.С. Грушко. – Тернопіль, 1999. – 368 с.
5. Дубогай А.Д. Психолого-педагогічні основи формування здорового способу життя школярів початкових класів: Автореф. дис. док. пед. наук /А.Д. Дубогай. – К., 1991. – 38 с.
6. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” від 24.12.1993 р. – №3808-ХІІ.
7. Концепція загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/828-2011-p>.
8. Міхеєнко О.І. Валеологія: Основи індивідуального здоров'я людини /О.І. Міхеєнко /Університетська книга, 2009. – 400 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://valeology2009.narod.ru/rozdil/>
9. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту /Указ Президента України від 28.09.2004 р. №1148/2004.
10. Уільям Л. Хоскелл. Двигательная активность, спорт и здоровье в будущем тысячелетии /Л. Хоскелл Уильям //Наука в олимпийском спорте: Спец. вип. – 2000. – С. 5–6.
11. Формування навичок здорового способу життя в дітей і підлітків /За заг. ред. В.Г. Панка. – К., 2001. – С. 4.
12. <http://ua.wikipedia.org/wiki/>
13. www.who.int – Світова організація здоров'я.

Тема 3. Керівництво фізкультурним рухом в Україні. Організаційні питання самодіяльного фізкультурного руху.

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Ідеологічні засади розвитку фізичної культури і спорту в Україні.
2. Адміністративно-правове регулювання у сфері масової фізичної культури і спорту в Україні.
3. Законодавча база сфери масової фізичної культури і спорту в Україні.
4. Програмно-нормативні основи масової фізичної культури і спорту в Україні.
5. Особливості і перспективи розвитку системи управління сферою масової фізичної культури і спорту.
6. Діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.
7. Моніторинг залучення населення до занять масовими видами спорту.
8. Спортивна медицина як важлива складова системи охорони здоров'я у сфері масової фізичної культури і спорту.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Проаналізуйте ідеологічні основи фізичної культури і спорту.

Завдання 2. Розкрийте зміст державних програм розвитку фізичної культури загалом та масової фізичної культури і спорту зокрема.

Завдання 3. Охарактеризуйте програмно-нормативні основи масової фізичної культури і спорту.

Завдання 4. Окресліть адміністративно-правове регулювання масової фізичної культури і спорту в Україні.

Завдання 5. Обґрунтуйте важливість прийняття законів для розвитку сфери масової фізичної культури і спорту.

Завдання 6. Аргументуйте доцільність державного регулювання у сфері масової фізичної культури і спорту.

Завдання 7. Розкрийте спрямованість, мету та завдання Центрального органу виконавчої влади з фізкультури і спорту.

Завдання 8. Охарактеризуйте діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

Додаткова література з теми

1. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
2. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.noc-ukr.org/ua/officialdocuments/nok_law.html.
3. Концепція загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012-2016 роки. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/828-2011-p>.
4. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту /Указ Президента України від 28.09.2004 р. №1148/2004 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004>.
5. Нормативна база Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.msms.gov.ua/sport/control/uk/doccatalog/list?currDir=91030>

6. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах /Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.01.06 р. – № 4. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ua-info.biz/legal/basert/ua-dmpwwe.htm>
7. Про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України /Постанова Кабінету міністрів України від 15.01.1996 р. –№80. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-96-n>
8. Про затвердження заходів з реалізації Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту /Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2004 р. – №1641. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1641-2004-n>
9. Про затвердження Основних напрямків урядової політики в економічній та соціальній сфері на 2006 рік /Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.06 р. – №42 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ukraine.uapravo.net/data2008/base39/ukr39973.htm>.
10. Про інформацію Кабінету Міністрів України щодо діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з розвитку фізичної культури і спорту /Постанова Верховної Ради України від 17.11.2006 р. – №372-V. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/372-16>
11. Про місцеве самоврядування в Україні / Закон України від 1997 р. – №24.
12. Про національний план дій щодо реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту / Указ Президента України від 02.08.2006 р. – №667/2006. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr>
13. Про проект Програми розвитку масового спорту за місцем проживання та у місцях масового відпочинку населення в Київській області на 2005–2006 роки /Розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 20.07.2005 р. – №409. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ua-info.biz/legal/basebt/ua-smt dne.htm>
14. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми “Здорова нація” на 2009–2013 роки /Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.05.2008 р. – №731-р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/731-2008-vr>
15. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров’я нації”. – К., 1998. – 44 с.
16. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.

Тема 4. Первинні фізкультурно-спортивні організації

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Різновиди і особливості первинних фізкультурно-спортивних організацій.
2. Напрями діяльності громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості.

3. Фізкультурно-оздоровча діяльність первинних фізкультурно-спортивних організацій.
4. Навчально-спортивна діяльність первинних фізкультурно-спортивних організацій.
5. Фінансово-матеріальна діяльність первинних фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Аргументуйте доцільність діяльності первинних фізкультурно-спортивних організацій у сфері масової фізичної культури і спорту.

Завдання 2. Розкрийте спрямованість, мету та завдання первинних фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 3. Охарактеризуйте діяльність первинних фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 4. Окресліть важливість фінансово та матеріально-технічного забезпечення для розвитку первинних фізкультурно-спортивних організацій.

Додаткова література з теми

1. “Про Положення про Державну службу молоді та спорту України” Указ Президента України від 31 травня 2011 року №636/2011.
2. Указ Президента України № 1085 від 9 грудня 2010 року “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: president.gov.ua
3. Аль Шаар Амер Алі. Обґрунтування шляхів вдосконалення керування фізичною культурою і спортом в Іорданії /Аль Шаар Амер Алі //Національний університет фізичного виховання і спорту. – Київ, 1998. – 16с.
4. Андрющенко А.А. О соотношении мирового, российского и украинского спортивного сегмента в Интернете / А. А. Андрющенко //Библиотечное дело – 2003: гуманитарные и технологические аспекты развития: Материалы Восьмой междунар. науч. конф., Москва, 24–25 апреля. – М., 2003. – С. 33–34.
5. Андрющенко О.А. Документний потік України з фізичної культури та спорту: стан і тенденції розвитку / О. А. Андрющенко //Вісн. ХДАК: Зб. наук. праць. – 2001. – № 5. – С.197–207.
6. Бальсевич В.К. Физическая культура для всех и для каждого /В.К. Бальсевич. – М., 2008.
7. Бокланова И.К. Организация культурно-массовой работы в туристических учреждениях /И.К. Бокланова. – К.: 2002.
8. Бочелюк В.Й., Дозвілєзнавство /В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк /Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
9. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
10. Джерело: Спортивно-розважальне видання “Супер!”: спец. випуск, присв. пробл. сфери фіз. культури і спорту в Україні. – Ч.2., 2009. – С. 15.

11. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12> (Перегляд – 2.09.2009).
12. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.noc-ukr.org/ua/officialdocuments/nok_law.html (Перегляд – 13.11.2012).
13. Нормативна база Міністерства України у справах сім’ї, молоді та спорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/sport/control/uk/doccatalog/list?currDir=91030> (Перегляд – 7.12.2012).

Тема 5. Планування та організація роботи фізкультурно-спортивної організації. Облік, звітність і діловодство в роботі фізкультурної організації

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Сутність і призначення планування діяльності фізкультурно-спортивних організацій.
2. Планування, облік і контроль як важлива умова функціонування фізкультурно-спортивних організацій в умовах сучасного ринку.
3. Діловодство у організаціях фізкультурно-спортивного спрямування.
4. Особливості і перспективи розвитку діяльності фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Аргументуйте доцільність планування роботи фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 2. Розкрийте завдання, види та основні документи планування роботи організацій фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 3. Охарактеризуйте значення діловодства у роботі фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 4. Поясніть принципи перевірки та контролю, види, форми, методи здійснення контролю і перевірки роботи фізкультурно-спортивних організацій.

Завдання 5. Окресліть важливість обліку та контролю діяльності фізкультурно-спортивних організацій.

Додаткова література з теми

1. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
2. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации /Н.В. Жмарев. – К.: Здоров’я, 1989. – 168 с.
3. Жильцов Є.М. Економіка соціальних галузей сфери послуг /Є.М. Жильцов, У.М. Казаков / Навчальний посібник. – М.: Економічний факультет МДУ; ТЕИС, 2007.
4. Гузарь В.М. Керівництво фізичною культурою і спортом посадовими особами

- /В.М. Гузарь //Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць /Під ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХХПІ, 2000. – № 15. – С. 3 – 8.
5. Мудрик В.И. Системный подход в исследовании управленческой деятельности в сфере физической культуры и спорта /В.И. Мудрик А.Р. Самир //Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць /Під ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХХПІ, 2001. – № 11. – С. 35.
 6. Чеховська Л. Методика аналізу та оцінки технології управління персоналом фізкультурних організацій /Л. Чеховська //Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць /Під ред. Єрмакова С.С. – Харків: ХХПІ, 2001. – № 14. – С. 53 – 68.
 7. Цьось А.В. Планування навчальної роботи з фізичної культури в школах 1–3 ступенів /А.В. Цьось, В.М. Довганюк, Н.М. Ковальчук /Навч. посібник. – Луцьк, Надстир'я. – 1998. – 364 с.
 8. Вилькин Я.С. Организация работы по массовой физической культуре и спорту /Я.С. Вилькин, Т.М. Каневец. – М.: Физкультура и спорт, 1985.
 9. Переверзин И.И. Менеджмент спортивной организации /И.И. Переверзин. – М.: Физкультура, образование и наука, 1998. – 162 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧА ТА СПОРТИВНО-МАСОВА РОБОТА ДЕРЖАНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Тема 6. Основи організації і проведення фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової роботи. Організація фізкультурно-спортивної роботи в закладах освіти

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Форми та методи управлінської діяльності у сфері масової фізичної культури.
2. Наукова організація управлінської роботи.
3. Принципи організаційно-масової і оздоровчої роботи.
4. Формування навичок ведення здорового способу життя школярів засобами фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи.
5. Залучення до занять масовими видами спорту студентів.
6. Використання технологій суспільних зв'язків для пропаганди серед молоді фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.
7. Особливості пропаганди масової фізичної культури і спорту у навчальних закладах.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Розкрийте сутність організації і проведення фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової роботи.

Завдання 2. Аргументуйте впровадження масової фізичної культури і спорту у систему освітніх навчальних закладів.

Завдання 3. Розкрийте сутність побудови організаційної роботи у сфері масової фізичної культури і спорту в системі дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Завдання 3. Охарактеризуйте зміст діяльності літніх оздоровчих таборів відпочинку.⁴

Завдання 5. Окресліть організацію масової фізичної культури і спорту у вищому закладі освіти.

Завдання 6. Визначте основні чинники, що впливають на формування мотивації до занять фізичними вправами учнів та студентів.

Додаткова література з теми

1. Глазирін І.Д. Основи диференційованого фізичного виховання /І.Д. Глазирін. – Черкаси, 2003. – С. 8–9.
2. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
3. Канішевський С. Науково-методичні та організаційні основи фізичного самовдосконалення студентства /С. Канішевський. – К.: ІЗММ, 1999. – 271 с.
4. Москаленко Н. Рухова активність дітей молодшого шкільного віку /Н. Москаленко, О. Власюк //Зб. наук. праць. – Ч II. – Рівне, 2003. – С. 65–66.
5. Москаленко Н. Рухова активність дітей молодшого шкільного віку /Н. Москаленко, О. Власюк //Зб. наук. праць. – Ч II. – Рівне, 2003. – С. 65–66.

6. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту /Указ Президента України від 28.09.2004 р. №1148/2004.
7. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах /Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.06 р. – № 4.
8. Презлята Г. Рух “Спорт для всіх”: шляхи реалізації в умовах сучасної школи /Г. Презлята, Б. Мицкан, І. Султанова //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 239–242.
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми “Здорова нація” на 2009–2013 роки” від 21.05.2008 р. – №731-р.
10. Система організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів /Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.07.2003 р. – №486.
11. Формування навичок здорового способу життя в дітей і підлітків /За заг. ред. В.Г. Панка. – К., 2001. – 145 с.

Тема 7. Організація і методика фізкультурно-оздоровчої роботи дорослого населення.

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Роль фізичних вправ в життєдіяльності організму та фактори, що впливають на здоров'я дорослих людей.
2. Організаційно-методичні основи фізкультурно-оздоровчих занять осіб зрілого віку.
3. Значення масової фізичної культури у житті осіб старшого та похилого віку.
4. Організація і методика побудови занять з оздоровчого тренування жінок.
5. Організаційно-методичні основи оздоровчого тренування.
6. Методи оперативного-поточного та етапного контролю в оздоровчому тренуванні.
7. Контроль і самоконтроль у процесі фізкультурно-оздоровчих занять.
8. Контроль і самоконтроль у процесі фізичного вдосконалення.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Аргументуйте необхідність використання засобів масової фізичної культури і спорту дорослим населенням.

Завдання 2. Обґрунтуйте взаємозв'язок здоров'я і фізичної активності.

Завдання 3. Розкрийте сутність побудови фізкультурно-оздоровчих занять з особами зрілого віку.

Завдання 4. Охарактеризуйте зміст фізкультурно-оздоровчих занять для осіб старшого та похилого віку.

Завдання 5. Дайте характеристику побудові занять фізичними вправами із жінками.

Завдання 6. Аргументуйте необхідність використання контролю результативності фізкультурно-оздоровчих занять.

Завдання 7. Дайте характеристику видам контролю.

Завдання 8. Розкрийте сутність контролю адекватності і ефективності оздоровчого тренування.

Завдання 9. Обґрунтуйте самоконтроль як важливу складову процесу удосконалення особистості.

Завдання 10. Дайте характеристику щоденнику самоконтролю.

Додаткова література з теми

1. Авдушна А.С. Жизнь без лекарств /А.С. Авдушна. – М.: Физкультура и здоровье, 1985. – 71 с.
2. Апанасенко Г.Л. Медицинская валеология /Г.Л. Апанасенко, Л.А. Попова. – К.: Здоров'я, 1998. – 248 с.
3. Апанасенко Г.Л. Проблемы управления здоровьем человека //Наука в олимпийском спорте /Г.Л. Апанасенко. – 1999. – Спец. выпуск. – С. 56 – 60.
4. Белов В.И. Определение уровня здоровья и оптимизация физической загрузки у занимающихся оздоровительной тренировкой /В.И. Белов //Теория и практика физической культуры. – 1984. – № 3. – С. 35 – 37.
5. Вайнбаум Я.С. Дозирования физических нагрузок /Я.С. Вайнбаум. – М.: Просвещение, 1991. – 64 с.
6. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
7. Душанин С.А. Самоконтроль физического состояния /С.А. Душанин, Е.А. Пирогов, Л.Я. Иващенко. – К.: Здоров'я, 1988.
8. Иващенко Л.Я. Методика физкультурно-оздоровительных занятий /Л.Я. Иващенко, Т.Ю. Круцевич. – К.: УГУ ФВС, 1994. – 126 с.
9. Карпова І.Б. Фізична культура та формування здорового способу життя /І.Б. Карпова, В.Л. Корчинський, А.В. Зотов: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. С. 34 – 49.
10. Круцевич Т.Ю. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та юнацтва /Т.Ю. Круцевич, М.І. Воробйов. – К.: ТОВ “Поліграф-Експрес”, 2005. – 196 с.
11. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания /Т.Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – Т.2.– С. 201 – 252.
12. Маліков М.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті /М.В. Маліков, Н.В. Богдановська, А.В. Сват'єв: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2006. – С. 117 – 126.
13. Манилова В.Н. Физическая культура в пожилом возрасте /В.Н. Манилова. – К.: Здоров'я, 1980. – С. 3 – 9.
14. Нагорна А.М. Здоров'я: фундаментальні і прикладні аспекти /А.М. Нагорна //Монографія. – Норд-Прес, 2006. – С. 298 – 303.
15. Озолин Н.Г. Настольная книга тренера: Наука побеждать /Н.Г. Озолин. – М.: ООО Издательство Астрель, 2004. – 867 с.
16. Паффенбаргер Р. Влияние двигательной активности на состояние здоровья и продолжительность жизни /Р. Паффенбаргер //Наука в олимпийском спорте: Спец. вып. – 2000. – С. 25–33.
17. Пирогова Е.А. Влияния упражнений на работоспособность и здоровье человека /Е.А. Пирогова, Л.Я. Иващенко, Н.М. Странко. – К.: Здоров'я, 1986. – 152с.

18. Платонов В.Н. Сохранение и укрепление здоровья здоровых людей – приоритетное направление современного здравоохранения /В.Н.Платонов //Спорт. медицина. – 2006. – № 6. – С. 3 – 14.
19. Сергієнко Л. Тестування рухової підготовленості людей старшого і похилого віку (із досвіду американської системи “Спорт для всіх” /Л. Сергієнко, Т. Селезньова, А. Козленко //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 344–351.
20. Сергієнко Л.П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти: підручник для студентів ВНЗ / Л.П. Сергієнко. – К. : КНТ, 2010. – 776 с.
21. Симаков А.Ф. Рецепты для здоров'я /А.Ф. Симаков. – М.: Физкультура и здоровье, 1996. – С. 5 – 9.
22. Синяков А.Ф. Познать себя (самоконтроль физкультурника). – М.: Сов. спорт, 1990. – 40 с.
23. Солодовиченко О.Е. Самостоятельные занятия оздоровительной гимнастикой для женщин второго зрелого возраста.: Метод. рекомендации /О.Е. Солодовиченко. – К.: Олимпийская литература, 1996. – 24 с.
24. Уільям Л. Хоскелл. Двигательная активность, спорт и здоровье в будущем тысячелетии /Л. Хоскелл Уильям //Наука в олимпийском спорте: Спец. вип. – 2000. – С. 5–6.
25. Физиология спорта и двигательная активность / Дж. Х. Уилмор, Д.Л. Костилл. – К. : Олимпийская література, 1997. – 502 с.
26. Фомин Н.А. Возрастные основы физического воспитания /Н.А. Фомин, В.П. Филинг. – М.: Физкультура и спорт, 1972. – 176 с.
27. Шенкман С.Б. Физкультура и здоровье /С.Б. Шенкман. – М.: Физкультура и спорт, 1984. – С.48 – 52.

Тема 8. Організація, проведення і суддівство спортивних змагань. Способи проведення спортивних змагань

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Основні принципи побудови організаційної роботи у сфері масової фізичної культури і спорту.
2. Організаційно-методичні основи проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів.
3. Способи проведення змагань та їх порівняльна характеристика.
4. Аналіз основних документів проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Розкрийте сутність принципів побудови організаційної роботи у сфері масової фізичної культури і спорту.

Завдання 2. Аргументуйте необхідність складання річного календарного плану спортивно-масових заходів та плану-графіку фізкультурно-спортивних заходів.

Завдання 3. Проаналізуйте зміст положення щодо проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів.

Завдання 4. Розкрийте сутність і порядок проведення підготовчої роботи при організації змагань.

Завдання 5. Окресліть позитивні і негативні сторони способів проведення змагань.

Додаткова література з теми

1. Абаев А.М. Педагогический потенциал традиционных средств физического воспитания /А.М. Абаев //Высшее образование сегодня. Реферируемое издание ВАК России . – Москва, 2007, – № 09, – С. 92 – 93.
2. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
3. Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2012 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/7337>.
4. Жданова О.М. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи та рекреаційного туризму /О.М. Жданова. – Львів, 2001. – 256 с.
5. Занятия массовыми видами спорта с оздоровительной направленностью /Под общ. ред. В.А. Соколова, А.Г. Фурманова. – Мн: Полымя, 1986.
6. Кухтий А. Современные проблемы формирования организационных основ физкультурно-спортивного движения в Украине /А. Кухтий //Wspolczesny Sport Olimpijski i Sport dla Wszystkich: Wychowanie fizyczne i sport: Kwartalnik. – Warszawa, 2002. – Tom XLVI. – Cz. 2. – S. 257-258.
7. Кухтій А.О. Особливості організації фізкультурно-спортивного руху в окремих зарубіжних країнах (короткий огляд) /А. Кухтій. – Л., 2001. – 38с.
8. Матвеев Л. Теория и методика физического воспитания /Л. Матвеев. – М.: Физкультура и спорт, 2007, – 544 с.
9. Наказ від 07.02.2012. №559 “Про затвердження Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2012 рік”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/7337>.
10. Наказ від 22.06.2012. №2754 “Про внесення змін до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України на 2012 рік, затвердженого наказом Держмолодьспорту від 07.02.2012 №559”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/7337>.
11. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 06.08.2010 № 2659 “Про затвердження Вимог до змісту положення (регламенту) про офіційні фізкультурно-оздоровчі заходи або спортивні змагання”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0766-10>.
12. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму /О.М. Жданова, А.М. Тучак, В.І. Поляковський, В.І. Котова. – Луцьк: Вежа, 2000. – 234 с.
13. Переверзин И.И. Менеджмент спортивной организации /И.И. Переверзин. – М.: Физкультура, образование и наука, 1998. – 162 с.

Тема 9. Діяльність Центрів фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх".

Теми для рефератів, доповідей і контрольних робіт

1. Розвиток руху "Спорт для всіх" в Україні.
2. Діяльність Всеукраїнського центру фізичного здоров'я "Спорт для всіх".
3. Стан та перспективи розвитку руху "Спорт для всіх" в Україні.
4. Роль волонтерської діяльності в рамках руху „Спорт для всіх”.
5. Характерні риси руху "Спорт для всіх" у країнах Європи.
6. Міжнародний рух "Спорт для всіх" та досвід організації оздоровчої діяльності в зарубіжних країнах.
7. Історико-соціальні передумови виникнення міжнародного руху "Спорт для всіх".
8. Волонтерська діяльність в рамках руху „Спорт для всіх”.

Завдання для самостійного опрацювання та закріплення матеріалу з теми

Завдання 1. Аргументуйте причини виникнення міжнародного руху "Спорт для всіх".

Завдання 2. Розкрийте ідеологічну сутність словосполучення "спорт для всіх".

Завдання 3. Дайте характеристику діяльності міжнародних організацій щодо підтримки розвитку руху "Спорт для всіх".

Завдання 4. Окресліть розвиток руху "Спорт для всіх" у країнах Європи.

Завдання 5. Проаналізуйте сучасні тенденції розвитку руху "Спорт для всіх".

Завдання 6. Окресліть основні чинники розвитку руху "Спорт для всіх" в Україні.

Завдання 7. Розкрийте сутність побудови організаційної роботи центрів фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх".

Завдання 8. Охарактеризуйте зміст діяльності центрів фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх".

Завдання 9. Окресліть стан та перспективи розвитку руху "Спорт для всіх".

Завдання 10. Визначте основні чинники, що впливають на формування мотивації до волонтерської діяльності в рамках руху "Спорт для всіх".

Додаткова література з теми

1. Актуальні проблеми розвитку руху "Спорт для всіх" у контексті європейської інтеграції України: Матеріали міжнар. наук-практ. конф., Тернопіль, 2004. – 385 с.
2. Волков Л. Спорт для всех: концепция спортивного стиля жизни детей и молодежи /Л. Волков //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху "Спорт для всіх" в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 184–188.
3. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
4. Дутчак М. Стратегія і тактика розвитку спорту для всіх в Україні /М. Дутчак //Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб.наук.пр. За ред. С.С.Єрмакова – Харків; Львів, 2003. – №16, – С. 3 – 16

5. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика /М. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. – 279 с.
6. Дутчак М. Спорт для всіх у світовому контексті / М.В. Дутчак. – К.: Олімпійська література. – 2007. – С. 9–25.
7. Жданова О.М. та ін. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму /О.М. Жданова: Навч. посібник. – Луцьк: Вежа, 2000. – 248 с.
8. Жуляев В.М. Международное физкультурно-оздоровительное движение “Спорт для всех” /В.М. Жуляев, В.Д. Левицький, Д. Димитракис //Наука о олимпийском спорте. – 2000. – Спец. вып. – С. 41-47.
9. Іванов О. Використання закордонного досвіду у розвитку “Спорт для всіх” в Україні /О. Іванов, Ю. Іванченко //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 181–184.
10. Кириленко О. Идеологические аспекты и социально-технологические основы развития движения “Спорт для всех” /О. Кириленко, А. Мичуда, Р. Волянец //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 190–193.
11. Ковпак О. Спорт для всіх та онтогенетичне формування людини /О. Ковпак //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 361–363.
12. Лукашук В. Сучасні тенденції руху „Спорт для всіх” /В. Лукашук //Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення: Матеріали. ІV Всеукр.наук.-практ.конф. – Л., 2004. – С.186 – 187.
13. Методичні рекомендації щодо діяльності республіканського (Автономна Республіка Крим), обласних, Київського та Севастопольського міських, районних у м. Києві та Севастополі, міських та районних у містах центрів фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх” / Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту від 28.03.2003 р. – №805.
14. Постанова Кабінету Міністрів України “Про утворення центрів фізичного здоров'я “Спорт для всіх” від 18.01.2003 р. – №49.
15. Практичні рекомендації щодо залучення волонтерів руху “Спорт для всіх” і роботи з ними /Підгот. А.В. Мічудою. – К., 2004. – 41 с.
16. Презлята Г. Рух “Спорт для всіх”: шляхи реалізації в умовах сучасної школи /Г Презлята, Б. Мицкан, І. Султанова //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 239–242.
17. Рибковський А. “Спорт для всіх” у системі рухової активності людини /А. Рибковський //Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 222 – 224.
18. Створення та керування волонтерськими програмами: Матеріали семінару-тренінгу, адаптовані для роботи у центрах фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх”. – К., 2004. – 38 с.

19. Теплий А. Шляхи активізації міжнародного руху “Спорт для всіх” в сучасних умовах /А Теплий, І. Салук // Матеріали міжнар. практ. конф. Актуальні проблеми розвитку руху “Спорт для всіх” в контексті Європейської інтеграції України. – Тернопіль, 2004. – С. 203–204.

РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підготовки рефератів

Обов'язковим компонентом семінарського заняття з навчальної дисципліни "Організація та методика масової фізичної культури" є підготовка рефератів з найбільш актуальних та складних тем курсу. Реферат не є дослівним переказом тексту підручника або навчального посібника, а являє собою одну з форм наукового дослідження на певну тему, творчо перероблену на основі знайомства зі станом сучасних наукових досліджень (науково-проблемний реферат) або виклад основних положень певних видань чи їх частин (оглядово-інформаційний реферат). Реферат має бути виконано самостійно.

Мета написання реферату полягає у набутті студентом знань з теорії держави і права, вміння та навичок працювати з науковою літературою і нормативно-правовими актами, самостійно аналізувати та узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та пропозиції. За допомогою рефератів студент глибше вивчає найбільш складні проблеми навчальної дисципліни, вчиться правильно оформлювати роботу та доповідати результати своєї праці.

Підготовка реферату включає в себе наступні етапи:

- 1) вибір теми;
- 2) підбір і вивчення спеціальної літератури та нормативно-правових актів;
- 3) складання плану реферату;
- 4) викладення змісту теми;
- 5) оформлення реферату;
- 6) усний виклад реферату.

1. Вибір теми. Студент самостійно обирає тему реферату з запропонованого переліку. Допускається закріплення декількох студентів за однією і тією ж темою реферату. В такому разі на семінарських заняттях один з них доповідає, а інші виступають з доповненнями чи уточненнями. Студент може в обсязі навчальної програми дисципліни сам запропонувати тему реферату, узгодив її з викладачем. При виборі теми студенту слід керуватися своїми інтересами до певної проблеми, можливостями підбору літератури та інше.

2. Підбір і вивчення спеціальної літератури та нормативно-правових актів. Роботу над рефератом потрібно починати з вивчення стосовно обраної теми відповідного розділу підручника, навчального посібника, конспекту лекції. Після того як загальне уявлення про обрану тему склалося, студенту слід приділити серйозну увагу підбору і вивченню нормативно-правових актів та літератури, орієнтовний список якої наведено після кожної теми. Однак запропонований перелік джерел не повинен зв'язувати ініціативу студента. Він може та мусить використовувати інші роботи, самостійно підібрані внаслідок вивчення бібліографії за обраною проблематикою. Вивчаючи ту чи іншу наукову працю, студент повинен сприймати її крізь призму тих основних проблем, що їх вирішував автор. Без усвідомлення проблеми неможливо виділити головне й істотне, важко відокремити тезу від аргументів і практично неможливо перебороти формальне ставлення до змісту досліджуваної праці.

3. Складання плану реферату. Після ознайомлення з літературою та нормативно-правовими актами студент складає план реферату, в якому конкретизує питання обраної теми та який включає в себе: - вступ; - основну частину (виклад

змісту теми); - висновки; - список використаної літератури. Вступ є обов'язковою частиною реферату, в якому стисло обґрунтовується актуальність, наукова і практична значимість обраної теми, вказується на її місце у структурі курсу теорії держави і права, формулюються цілі дослідження. Основна частина реферату складається з розділів та підрозділів, в яких мають бути послідовно розглянуті всі питання теми. При цьому слід мати на увазі, що кількість розділів та підрозділів не регламентується, але недоцільно їх робити невеликими за обсягом. Якщо матеріал важко розбити на декілька частин через його тісну змістовну і логічну послідовність, розділ можна не розбивати на підрозділи. При визначенні назв розділів і підрозділів необхідно знати, що назва розділу не може повторювати назву теми роботи, а назва підрозділу повторювати назву розділу. Заклучна частина реферату має містити висновки, в яких формулюються результати дослідження, оцінки проаналізованого матеріалу, пропозиції чи рекомендації з досліджуваної проблематики. Вступ і висновки реферату разом не повинні перевищувати одну чверть його обсягу.

4. Викладання змісту теми. Після підбору і вивчення літератури, визначення плану реферату слід приступити до узагальнення та систематизації зібраного матеріалу. Виклад матеріалу повинен бути чітким, логічним та послідовним. Викладати матеріал у рефераті рекомендується у безособовій формі висловлювання (наприклад, «вважаємо», «думаємо», «рахуємо» та інше). Необхідно вживати терміни, властиві даній науці, уникати незрозумілих понять та складних граматичних оборотів. Допускається змінювати терміни, окремі слова і словосполучення прийнятими текстовими скороченнями, значення яких зрозуміле з контексту реферату.

При використанні цитат з літературних та наукових джерел слід пам'ятати, що вони необхідні для підтвердження думки автора реферату, або ж для висловлювання своєї думки на протигагу іншій. Занадто зловживати ними не слід. Студенту доцільно звернути увагу на такі характерні недоліки, які трапляються при написанні реферату і які можуть привести до незадовільної оцінки: - механічне, дослівне переписування використаної літератури; - поверховий, не аргументований виклад основних теоретичних положень; - невідповідність між змістом роботи та її планом; - абстрактний виклад теми, відсутність посилань на чинне законодавство України; - недбалість і неграмотність викладу. Отже, основними вимогами до написання реферату є вміння виділяти головні теоретичні питання і роз'яснювати їх на конкретному матеріалі, логічно та послідовно розкривати зміст теми, використовуючи при цьому сучасну юридичну літературу.

5. Оформлення реферату. Студент повинен пам'ятати, що через оформлення реферату, його зовнішній вигляд, викладач формує першу думку про зміст матеріалу. Тому кожному студенту необхідно опанувати техніку й етику оформлення наукової праці та дотримуватись стандартних вимог, які висуваються щодо рефератів. Починається робота з титульного листа, який оформлюється згідно зі зразком. Після титульного листа, на другій сторінці реферату подається план роботи. Кожна структурна частина роботи повинна починатися з нової сторінки та мати заголовок, який відповідає плану реферату.

Заголовки слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, тоді їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не

допускається. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше ніж три інтервали, якщо реферат виконаний рукописним або машинописним способом, та не менше ніж два інтервали, якщо робота виконана за допомогою комп'ютера. Розділи слід нумерувати арабськими цифрами без крапок в кінці.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, відокремлених крапкою (наприклад — 1.1, 1.2). Усі сторінки, починаючи з третьої, послідовно нумеруються з проставленням арабських цифр за загальним правилом у верхньому правому куті, без крапки в кінці. Слід мати на увазі, що першою сторінкою реферату є титульний лист, на якому нумерація сторінки не ставиться, але враховується при нумерації наступних сторінок.

Реферат пишеться чітким, розбірливим почерком, або друкується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (розмір 210х297 мм) через півтора міжстрокових інтервали (для комп'ютера), з обов'язковим додержанням при цьому такої ширини полів: зверху і знизу — 20 мм, зліва — 25-30 мм, справа — 10 мм. На одній сторінці повинно бути не більше 32-40 рядків. Загальний обсяг реферату не повинен перебільшувати 24 друкованих сторінок тексту через 2 інтервали чи 16 — через 1,5 інтервали. Робота повинна бути зброшурована і підшита. На останній сторінці ставиться число, місяць та рік виконання роботи, а також підпис виконавця.

Оформлення списку використаної літератури є важливою складовою написання реферату. В список включаються тільки ті джерела, які використовувались при написанні реферату або на які зроблено посилання у самій роботі. Список літератури в загальний обсяг реферату не включається, але нумерація сторінок продовжується. При оформленні списку використаної літератури його слід умовно розділити на дві частини: нормативно-правові акти і спеціальна література (нумерація, при цьому залишається наскрізною). Нормативно-правові акти розміщуються за їх юридичною силою (Конституція, закони, підзаконні нормативні акти — укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України і т. ін.). Нормативно-правові акти однакової юридичної сили розміщуються у хронологічному порядку.

До спеціальної літератури відносяться монографії, підручники, навчальні посібники, наукові статті та ін. Дані джерела розміщуються в алфавітному порядку назв або прізвищ перших авторів. Спочатку вказують прізвище автора, його ініціали. Потім — назву праці, місто видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок. Якщо праця автора розміщена у збірнику робіт, журналі чи газеті, то після назви ставиться дві косі лінії, а далі назва збірника чи журналу, місце, рік видання та його номер (або випуск), і на яких сторінках даний матеріал надрукований. Для газетної статті, крім назви і року видання, вказують так само дату. При цьому джерела треба писати мовою оригіналу.

Важливе значення має правильне оформлення посилань на джерела та матеріали, які студент використовує при написанні реферату. Рекомендується наступний варіант оформлення посилань. Нумерація усіх посилань з визначенням номера джерела даного посилання у списку використаної літератури. У такому разі посилання оформлюється у квадратних дужках з указанням сторінки.

6. Усний виклад реферату. Після написання реферату студент повинен його зміст доповісти на семінарському занятті. Студент протягом десяти хвилин має

викласти основні положення розділів та підрозділів свого дослідження, обґрунтувати наукову і практичну значимість обраної теми, сформулювати пропозиції чи рекомендації. Після виступу, при необхідності, відповісти на запитання викладача та інших учасників семінару. За результатами обговорення написаного і докладеного реферату студенту виставляється відповідна кількість балів, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ СТУДЕНТАМ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ З ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Особливість навчання студентів заочної форми навчання полягає у тому, що отримання вищої освіти вони, як правило, поєднує з практичною роботою за вибраним фахом. Для тих, хто працює в державному або недержавному секторі, головним завданням навчальної дисципліни „Організація і методика масової фізичної культури” є підвищення теоретичних знань, подальший розвиток особистості фахівця з глибокими професійними переконаннями, міждисциплінарними знаннями та професійними якостями. Для розвитку професійної культури і розширення власного професійного словника студентам пропонується самостійно опрацювати і законспектувати певні терміни. Успіх засвоєння студентами-заочниками знань значною мірою залежить від ступеню їх самостійності в навчанні.

Під час занять доцільно залучати студентів-заочників до самостійного пошуку рішень проблемних питань в організації і проведенні спортивно-масових і оздоровчих заходів з різним контингентом населення.

Вивчення навчальної дисципліни студентів заочної форми навчання (лекцій, практичних) відбувається в стислі для опанування змістом терміни. Лекції мають оглядову форму викладення. Вона повинна задовольнити запити студента на активізацію мислення, мотивуючого, аналізуючого, висновкового характеру поданого в стислому баченні всіх складових курсу.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Вона повинна у стислий час зорієнтувати студентів на усвідомлення суттєвих питань курсу, сприяти формуванню поглядів, пошуку шляхів самостійного поповнення знань теоретичного і прикладного характеру.

Практичні заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань, а також передбачає закріпити окремі теоретичні знання, і на цій основі вдосконалити професійні практичні навички і вміння. Практичні заняття зорієнтовані на розвиток практичних професійних якостей в формі завдань, вправ, дискусій та інших складових освітнього тренінгу.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація ставить за мету уточнити, доповнити, вдосконалити знання студента заочної форми навчання у теоретичних і практичних питаннях курсу.

Контрольна робота є однією з форм перевірки успішності студентів заочної форми навчання. Вона засвідчує ступінь самостійного опрацювання змісту курсу. Тема контрольної роботи охоплює всю змістовну частину предмету і висвітлює певну тему курсу. Вона виконується протягом курсу з урахуванням наданих викладачем джерел для самостійного опрацювання. Контрольна робота подається на розгляд в зазначений термін, але не пізніше як за тиждень до складання іспиту або

заліку. Вибір теми, що пропонується студенту повинна враховувати його інтереси до розв'язання певної проблеми курсу.

При роботі над контрольною роботою студент може проявити більше ініціативи і самостійності у підборі літератури та джерел, в опрацюванні архівних матеріалів, аналізі нормативно-правової документації, у складанні плану роботи та її оформленні. Це необхідно не тільки для розвитку вміння працювати над книгою, а й для розвитку професійної культури і мовлення студентів.

Структура контрольної роботи.

За структурою контрольна робота повинна складатися з таких частин:

- 1) титульного аркуша (з вказаними – темою, прізвищем виконавця, назвою кафедри і прізвищем викладача);
- 2) змісту контрольної роботи;
- 3) вступу, в якому обґрунтовується актуальність проблеми;
- 4) основної частини, яка передбачає аналіз та осмислення опрацьованої студентом наукової та науково-методичної літератури;
- 5) висновків, які випливають зі змісту контрольної роботи;
- 6) списку використаної літератури за всіма правилами бібліографічного опису;
- 7) додатків.

При написання контрольної роботи потрібно використовувати різні наукові, науково-методичні та науково-популярні видання (монографії, наукові збірки, наукові журнали тощо).

Обсяг контрольної роботи складає 15-20 сторінок рукописного або 10-15 сторінок машинописного тексту (формат А-4).

Контрольна робота зараховується (або не зараховується) за критеріями оцінки знань студентів з дисципліни.

**Варіанти контрольних робіт з курсу
"Організація та методика масової фізичної культури"
для студентів заочної форми навчання**

Варіант	Теми та завдання
1.	1. Зародження і розвиток фізичної культури і спорту в Україні. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з волейболу.
2.	1. Характеристика і аналіз законодавства України про фізичну культуру і спорт. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з баскетболу.
3.	1. Державне управління у сфері фізичної культури і спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з футболу.
4.	1. Громадські організації в сфері фізичної культури і спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з легкої атлетики.
5.	1. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення фізичної культури і спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з спортивного орієнтування.
6.	1. Господарська та інша комерційна діяльність, спрямована на розвиток фізкультури і спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з туризму.
7.	1. Спортивна федерація. Національні спортивні федерації України: основні завдання, організаційна структура, напрямки діяльності. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань зі спортивної гімнастики.
8.	1. Національний олімпійський комітет України: основні завдання, структура, характеристика напрямків діяльності. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з мініфутболу.
9.	1. Фізкультурно-спортивні товариства: основні завдання, організаційна структура, напрямки діяльності. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з волейболу.
10.	1. Колектив фізичної культури, спортивний клуб підприємства, організації, установи тощо. Об'єднаний колектив фізичної культури. (основні завдання, структура, напрямки діяльності). 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з баскетболу.

11.	1. Дитячо-юнацький спорт. Резервний спорт. Спорт вищих досягнень. (основні завдання, організаційна структура, діяльність). 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з футболу.
12.	1. Економічна діяльність у сфері фізичної культури і спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з легкої атлетики.
13.	1. Наукове забезпечення сфери фізичної культури і спорту 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з спортивного орієнтування.
14.	1. Медичне забезпечення сфери фізичної культури і спорту 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з туризму.
15.	1. Планування в галузі фізичної культури та спорту. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань зі спортивної гімнастики.
16.	1. Облік і звітність в фізкультурних організаціях. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з мініфутболу.
17.	1. Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту. Система підготовки фізкультурних кадрів в Україні. Підготовка і виховання громадських фізкультурних кадрів. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з волейболу.
18.	1. Організація масової фізкультурно-оздоровчої роботи у трудових колективах. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з баскетболу.
19.	1. Організація масової фізкультурної і спортивної роботи у навчальних закладах. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з футболу.
20.	1. Організація масової фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи у місцях проживання й у зонах відпочинку. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з легкої атлетики.
21.	1. Організація і проведення масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з спортивного орієнтування.
22.	1. Організація та проведення спортивних змагань. Принципи проведення спортивних змагань. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з туризму.
23.	1. Класифікація спортивних змагань. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань

	з легкої атлетики.
24.	1. Організація і методика проведення меморіальних спортивних змагань. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань зі спортивної гімнастики.
25.	1. Порівняльна характеристика способів (систем) проведення змагань. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з мініфутболу.
26.	1. Організаційний комітет по проведенню змагань. Положення про змагання – управлінський документ. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з волейболу.
27.	1. Головна суддівська колегія, її склад, обов'язки членів суддівської колегії. Підсумкові документи проведення змагання. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з баскетболу.
28.	1. Особливості проведення оздоровчих занять з особами різного віку і статі 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з футболу.
29.	1. Організація та методика спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи з особами, які мають фізичні вади. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з легкої атлетики.
30.	1. Організація та методика спортивно-масової роботи в зарубіжних країнах. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з спортивного орієнтування.
31.	1. Центри "Спорт для всіх": задачі, структура, напрямки діяльності. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з туризму.
32.	1. Характеристика структури та змісту діяльності міжнародних фізкультурно-оздоровчих організацій. 2. Підготуйте документи щодо організації та проведення шкільних змагань з легкої атлетики.

Перелік документів щодо організації та проведення шкільних змагань:

1. План роботи оргкомітету.
2. Положення про змагання.
3. Порядок зустрічей команд (якщо потрібно).
4. Зразок заявки від команди.
5. Перелік матеріально-технічного забезпечення.
6. Сценарії відкриття, нагородження, закриття змагань.
7. Зразки протоколів змагань.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ (екзамен)

Для успішної підготовки до семестрового контролю необхідно виконати наступні умови:

- отримати для особистого користування в бібліотеці рекомендовані вище джерела на паперових і електронних носіях;
- не пропускати навчальні заняття (лекції, практичні), регулярно готуватись до кожного практичного навчального заняття відповідно до контрольних питань методичних рекомендацій, вказівок);
- своєчасно ліквідувати пропуски навчальних занять, оцінки «незадовільно» з поточного контролю, якщо такі є;
- відвідувати консультації викладачів кафедр і передмодульні консультації;
- готуватись до підсумкового модульного контролю упродовж вивчення дисципліни:
 - ознайомитись з переліком теоретичних питань і практичних навичок, які контролюються на екзамені;
 - не відкладати підготовку до екзамену на останні дні перед контролем, готуватись за питаннями упродовж вивчення дисципліни;
 - своєчасно у встановлені терміни виконувати реферати, контрольні роботи, завдання самостійної роботи.

Безпосередня підготовка до іспиту можна проводити, як мінімум за трьома напрямками:

Перший напрямок. Після прочитання запитання знайти відповідь у конспекті, доповніть інформацію з рекомендованих джерел. В цьому випадку сприймайте відповідь як інформацію і обов'язково перевірте себе на подібних запитаннях. При такому підході система питань керує вашою підготовкою, бо відображає структуру предмета і охоплює весь обсяг необхідних знань.

Другий напрямок. Завчасно повторивши розділ за підручником, спробуйте письмово відповісти на питання (на враховуючи час), а потім звірте відповіді. Прогалини у знаннях відразу ж стануть помітні. Після відповідної корекції знань і усунення недоліків в них, відповідайте на аналогічні питання.

Третій напрямок. Полягає у повній імітації ІСПИТУ, а саме - ви ставите перед собою годинник і намагаєтесь відповісти на запитання з урахуванням часу.

Повноцінну підготовку до іспитів дає розумна комбінація всіх трьох напрямків: першого і другого, якщо в запасі достатньо часу, а саме підготовка розпочата завчасно; третього - напередодні екзамену (у всякому разі, цей спосіб дасть вам реальну картину ваших знань і рівня підготовки).

Питання екзамену з курсу "Організація та методика масової фізичної культури"

1. Предмет, зміст і завдання дисципліни. Основні терміни та поняття.
2. Законодавство про фізичну культуру і спорт.
3. Сфери та основні напрямки впровадження фізичної культури і спорту.
4. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення фізичної культури і спорту.

5. Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту.
6. Самоврядування у сфері фізичної культури і спорту.
7. Зародження та етапи розвитку фізичної культури і спорту в Україні.
8. Основні принципи організаційної роботи в галузі фізичної культури.
9. Організаційні основи системи фізкультурного руху в Україні.
10. Державне управління у сфері фізичної культури і спорту. Діяльність міністерств і відомств по розвитку фізичної культури і спорту.
11. Національні спортивні федерації України з видів спорту.
12. Структура спортивних федерацій.
13. Діяльність спортивних федерацій.
14. Національний олімпійський комітет України.
15. Фізкультурно-спортивні товариства. Організаційна структура фізкультурно-спортивних товариств.
16. Типовий статут фізкультурно-спортивних товариств.
17. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи спортивними товариствами.
18. Мета, задачі, діяльність колективу фізичної культури.
19. Організаційна структура колективу фізичної культури.
20. Основні напрямки діяльності колективу фізичної культури.
21. Мета, задачі, структура, діяльність спортивного клубу.
22. Мета, задачі, структура, діяльність спортивних шкіл.
23. Планування в галузі фізичної культури та спорту.
24. Принципи планування розвитку фізичної культури та спорту.
25. Планування спортивних змагань.
26. Облік роботи і звітність в фізкультурних організаціях.
27. Контроль і перевірка виконання у фізкультурних організаціях.
28. Система підготовки фізкультурних кадрів.
29. Вища фізкультурна освіта.
30. Підвищення кваліфікації фахівців з фізичного виховання та спорту.
31. Підготовка і виховання громадських фізкультурних кадрів.
32. Зміст підготовки та структура діяльності фахівців з фізичного виховання та спорту.
33. Види фізкультурно-спортивних заходів та їх значення в масовій фізкультурно-спортивній діяльності.
34. Задачі фізкультурно-спортивних заходів.
35. Організація і підготовка масових фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів.
36. Організація та проведення спортивних змагань.
37. Положення про змагання – управлінський документ.
38. Організація і методика проведення меморіальних спортивних змагань.
39. Реалізація організаційних принципів при проведенні масових фізкультурно-спортивних заходів.
40. Види спортивних змагань.
41. Прямий спосіб проведення спортивних змагань.
42. Круговий спосіб проведення спортивних змагань.
43. Проведення спортивних змагань способом з вибуванням.
44. Змішаний спосіб проведення спортивних змагань.
45. Способи проведення змагань із зрівнюваннями.

46. Організаційний комітет по проведенню змагань: створення, структура, діяльність.
47. Головна суддівська колегія, її склад, обов'язки членів суддівської колегії. Підсумкові документи проведення змагання.
48. Організація масової фізичної культури у навчальних закладах.
49. Позакласні та позашкільні форми фізичної культури.
50. Фізичне виховання в системі професійно-технічного навчання.
51. Фізичне виховання у вищих навчальних закладах.
52. Сутність, зміст фізичної культури за місцем проживання та у зонах масового відпочинку.
53. Основні цілі і значення пропаганди масової фізкультурно-спортивної роботи.
54. Пропаганда фізичної культури державними організаціями.
55. Форми, методи і засоби пропаганди фізичної культури і спорту.
56. Вікова періодизація людей.
57. Методика оздоровчого тренування осіб зрілого віку.
58. Методика фізкультурно-оздоровчих занять з людьми похилого та старшого віку.
59. Спорт для інвалідів та його роль у соціальній та фізичній реабілітації.
60. Характеристика структури та змісту діяльності міжнародних фізкультурно-оздоровчих організацій.

ПЕРЕЛІК

вправ та задач до екзамену

61. Визначити, якими нормативно-правовими документами необхідно керуватися при утворенні колективу фізичної культури.
62. Складіть перелік обладнання та інвентарю, що необхідні для проведення занять з виду спорту.
63. Складіть перелік документації, яка необхідна для проведення категорійного походу.
64. Складіть перелік документації, яка необхідна для проведення спортивних змагань.
65. Наведіть перелік функціональних обов'язків тренера-представника команди на спортивних змаганнях.
66. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з волейболу.
67. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з футболу.
68. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з баскетболу.
69. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з легкої атлетики.
70. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з гімнастики.
71. Складіть положення про змагання серед учнів загальноосвітньої школи з туризму.
72. Складіть заявку від команди університету на участь у обласних змаганнях з обраного виду спорту.

73. Складіть кошторис на проведення навчально-тренувального збору з обраного виду спорту.
74. Складіть кошторис на проведення змагання з обраного виду спорту.
75. Визначити довжину дистанції більш слабого учасника на навчально-тренувальних змаганнях при одночасному старті, якщо результат бігу на 100 метрів сильного учасника дорівнює 12,0 с., а слабого – 16,0 с.
76. Визначити довжину дистанції більш слабого учасника на навчально-тренувальних змаганнях при одночасному старті, якщо результат бігу на 1000 метрів сильного учасника дорівнює 3,0 хв., а слабого – 4,0 хв.
77. Визначити довжину дистанції більш слабого учасника на навчально-тренувальних змаганнях при одночасному старті, якщо результат бігу на 3000 метрів сильного учасника дорівнює 12,0 хв., а слабого – 17,0 хв.
78. Наведіть перелік документів, які необхідно підготувати при оформленні спортивних розрядів.
79. Складіть порядок зустрічей дев'яти команд з баскетболу при круговій системі проведення змагань.
80. Складіть порядок зустрічей десяти команд з футболу при круговій системі проведення змагань.
81. Складіть турнірну таблицю зустрічей дев'яти команд з волейболу при круговій системі проведення змагань.
82. Складіть турнірну таблицю зустрічей восьми команд з гандболу при круговій системі проведення змагань.
83. Складіть порядок зустрічей десяти команд з футболу при проведенні змагань по способу з вибуванням.
84. Складіть порядок зустрічей дев'яти команд з футболу при проведенні змагань по способу з вибуванням.
85. Складіть порядок зустрічей одинадцяти команд з волейболу при проведенні змагань по способу з вибуванням.
86. Складіть порядок зустрічей дванадцяти команд з волейболу при проведенні змагань по способу з вибуванням.
87. Визначте мінімальну кількість команд для проведення змагань змішаним способом, якщо спочатку проводиться два тури за способом з вибуванням, а потім шість команд розігрують першість за круговим способом. Наведіть схему зустрічей.
88. Визначте мінімальну кількість команд для проведення змагань змішаним способом, якщо спочатку проводиться три тури за способом з вибуванням, а потім вісім команд розігрують першість за круговим способом. Наведіть схему зустрічей.
89. Складіть порядок та план підготовки змагань "Козацькі забави" для учнів п'ятих–шостих класів.
90. Складіть порядок та план підготовки змагань з баскетболу для учнів десятих-одинадцятих класів.
91. Складіть перелік вправ і їх дозування для проведення оздоровчих занять з чоловіками зрілого віку (другий період).
92. Складіть перелік вправ і їх дозування для проведення оздоровчих занять з жінками зрілого віку (перший період).

Список рекомендованої літератури.

Основна література.

1. Вацеба О. Нариси з історії західно-українського спортивного руху /О.Вацеба. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. – С. 5–80.
2. Глазирін І.Д. Основи диференційованого фізичного виховання /І.Д.Глазирін. – Черкаси, 2003. – 418с.
3. Глэд Билл Руководство национальными федерациями. Справочник /Билл Глэд. – М.: Терра-спорт, 2002. – 288с.
4. Грабовський Ю.А. Масова фізична культура і спорт: основи організації та методики: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти галузі знань: 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини /Ю.А. Грабовський, В.П. Ткачук, С.І. Степанюк. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2013. – 231с.
5. Жданова О.М. Управління фізичною культурою: Навч. Посібник для фізкультурних вузів /О.М. Жданов. – Львів. – 1996. – 127с.
6. Закон України “Про освіту” 1991 р.: Законодавчі і нормативні акти про освіту в Україні. - Київ, 2000 р.
7. Закон України “Про спорт“. - Відомості Верховної Ради (ВВР), 2000. - № 13. – 101с.
8. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К.: 1994. – 22 с.
9. Золотов М.И. Менеджмент и экономика физической культуры и спорта /М.И. Золотов, В.В. Кузин, М.Е. Кутепов, С.Г. Сейранов. – М.: Академия, 2004. – 432с.
- 10.Изаак С.И. Управление физкультурно-оздоровительной работой /С.И. Изаак, М.Х. Индреев, М.Н. Пуховская. – М.: Олимпия Пресс, 2005. - 94с.
- 11.Концепція безперервної фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх шкіл. – К., 1997. – 18 с.
- 12.Концепція кадрового забезпечення галузі “Фізичне виховання і спорт”. – К., КДІФК. 1992.
- 13.Концепція фізичного виховання в системі освіти України //Фізичне виховання в школі. – 1998. - №2. – С.2 – 7.
- 14.Кухтій А.О. Особливості організації фізкультурно-спортивного руху в окремих зарубіжних країнах (короткий огляд) /А.О.Кухтій. – Л., 2001. – 38 с.
- 15.Кухтій А.О. Особливості функціонування та перспективи розвитку галузі фізичного виховання та спорту в Україні /А.О.Кухтій //Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. праць за ред. С.С. Єрмакова. – Х.: ХХІІІ, 2001. - № 23. – С. 18-22.
- 16.Мигуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту: Навчальний посібник /Ю.П. Мигуда. - К.: Олімпійська література, 1995. - 152 с.
- 17.Олійник М. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні /М. Олійник, А. Скрипник. - Харків: ХаДІФК, 2000.
- 18.Платонов В. Олімпійський спорт /В. Платонов, С. Гуськов. - К.: Олімпійська література, 1993.
- 19.Про затвердження Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх" //Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту. – Наказ № 1366 від 29.05.2003. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0482-03>

20. Про затвердження форм звітності N 5-ФК, N 5-ФК (зведена) про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та Інструкцій щодо їх заповнення [Електронний ресурс] // Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. - Наказ № 1861 від 05.06.2006. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0741-06>
21. Дутчак М.В. Спорт для всіх у Фінляндії, Німеччині та Франції /М.В. Дутчак [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
22. http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2007-08/07dmfgf.pdf
23. Филиппов С.С. Документационное обеспечение управленческой деятельности в физкультурных организациях: Учебное пособие /С.С. Филипов. – М.: Советский спорт, 2009. - 164с.

Додаткова література.

1. Бальсевич В.К. Физическая культура для всех и каждого /В.К. Бальсевич. - М.: Физкультура и спорт, 1989.-208с.
2. Баранов В.М. В мире оздоровительной физкультуры /В.М. Баранов. – К.: Здоровье. 1991. – 348с.
3. Вацеба О.М. Формування організаційних основ системи фізичного виховання і спорту в Україні в 20-30-і роки ХХ століття /О.М. Вацеба, А.О. Кухтій // Молода спортивна наука України: Зб. наук. статей з галузі фізичної культури та спорту: У 2-х т. – Л.: ЛДІФК, 2001. – Вип. 5. – Т 1. – С. 28-37.
4. Виноградов П.А. Физическая культура и здоровый образ жизни /П.А. Виноградов.- М.: Физкультура и спорт, 1991. – 163с.
5. Виру А.А. Аэробные упражнения /А.А. Виру, Т.А. Юримяз, Т.А. Смирнова. - М.: Физкультура и спорт, 1988.-142с.
6. Гализдра А.А. Здоровье и массовая физическая культура: методологические аспекты /А.А. Гализдра [Електронний ресурс] // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичної культури і спорту. - Харків: ХОВНОКУ- ХДАДМ, 2010. – №12. – С. 32-35. – Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/1025/1/10gaasma.pdf>
7. Клименко В.В. Психологічний та фізіологічний розвиток учня та нормативні навантаження /В.В. Клименко. – К., 2005. – 286с.
8. Купер К. Аэробика для хорошего самочувствия: Пер с англ.-2-е изд. доп., перераб.-М.: Физкультура и спорт, 1989.-224с.
9. Лубышева Л.И.. Социология физической культуры и спорта: Учебное пособие для вузов /Л.И. Лубышцева. – М.: Академия, 2004. – 164с.
10. Менеджмент и экономика физической культуры и спорта: Учеб пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / М. Золотов и др. – М.: Издательский центр Академия, 2004. – 432с.
11. Пирогова Е.А. Влияние физических упражнений на работоспособность и здоровье человека /Е.А. Пирогова, Л.Я. Иващенко, Н.П. Страпко. – К.: Здоров'я, 1986.-152с.
12. Ракитина Р.И. Оздоровительная физическая культура для женщин среднего и пожилого возраста /Р.И. Ракитина, Е.И. Подопригора. – К.: Здоров'я, 1991.-136с.

13. Уенберг Р.С. Основы психологии спорта и физической культуры /Р.С. Уенберг. – К.: Олимпийская литература, 2001.- 372с.
14. Філь С.М. Історія фізичної культури: Навчальний посібник /За ред. проф. С.М. Філя /С.М. Філь, О.М. Худолій, Г.В. Малка. – Харків: ОВС, 2003. – 160с.
15. Чаплигін В. Фізична культура і спорт: шляхи формування оздоровчих стратегій /В. Чаплигін //Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. праць. – Харків: ХХПІ, 2004. – С. 53-59.
16. Шепеленко Г. Деякі питання розвитку фізкультурної роботи в ВУЗах України (1917-1925 рр.) / Г. Шепеленко //Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. науч. трудов. – Харьков: ХХПІ, 1999. – С. 36-39.

2. INTERNET – ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET).

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=229-88-%EF>
2. <http://mvdobl.kiev.ua/dynamo.html>
3. <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Default.aspx?l=1>
4. <http://sportforall.gov.ua/articles.php?id=9>
5. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0482-03>
6. <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0741-06>